

Služby pro děti s PAS a jiným zdravotním postižením na území Jihomoravského kraje

Autismus (poruchy autistického spektra – PAS) patří mezi nejzávažnější poruchy mentálního vývoje. Jeho příčiny vzniku jsou spatřovány v neurobiologickém podkladě. Díky této poruše dochází k narušení psychického vývoje zejména v oblasti komunikace, sociální interakce a představitivosti. Autismus doprovází i specifické vzorce chování.

V důsledku neznalosti a nepochopení podstatě poruch autistického spektra (dále také „PAS“) odborné i laické veřejnosti dochází v nejrůznějších situacích k nesprávným reakcím na chování člověka s PAS. Dostatečná informovanost je základním předpokladem pro pozitivní změnu, neboť kvůli nedostatečné informovanosti dochází k exkluzi osob s PAS.

Následující text je seznamem odborných poradenských pracovišť v oblasti školství, zdravotních a sociálních služeb, která mohou v Jihomoravském kraji pomoci rodičům dětí se zdravotním postižením.

I. Poradenské služby pro klienty s PAS ve školství

Školské zařízení	Adresa zařízení	Předmět činnosti	Věk cílové skupiny	Kontakt
Základní škola Brno, Štolcova, příspěvková organizace	Štolcova 16/301, 618 00	Speciálně pedagogické centrum zajišťuje pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou a metodickou činnost, poskytuje odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhá při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání.	zpravidla od 3 let do doby studia na VOŠ	tel.: 548 424 075 e-mail: spc@autistickaskola.cz

Jde o jediné samostatné speciálně pedagogické centrum v Jihomoravském kraji, které je zaměřeno pouze na činnost pro klienty. V současné době má již cca 17 zaměstnanců.

Každý kraj má stanoveného koordinátora pro péči o děti s poruchami autistického spektra. V JMK je jím paní Mgr. Zuzana Žampachová, vedoucí SPC Brno Štolcova – kontakt: zampachova@autistickaskola.cz.

V Jihomoravském kraji působí celkem 18 školských poradenských zařízení – pedagogicko-psychologických poraden (dále také „PPP“) a speciálně pedagogických center. Počty a skladbu ŠPZ ukazuje následující tabulka.

Počty poradenských zařízení v kraji dle zřizovatele

typ zařízení	zařízení celkem	z toho				
		kraj	MŠMT	obec	církev	soukr.
PPP	7	5	0	0	1	1
SPC	11	8	2	0	0	1
celkem	18	13	2	0	1	2

Seznam všech školských poradenských zařízení v kraji spolu s kontakty je uveden na adrese: http://www.jmskoly.cz/organizace/odbor-skolstvi-jmk/oddeleni_vzdelavani/seznam-skolskych-poradenskych-zarizeni-v-jihomoravskem-kraji-aktualizace

Téměř všechna SPC i PPP v kraji jsou schopna diagnostiku PAS zrealizovat, nicméně v JMK stále podporujeme specializovaná školská poradenská zařízení a pokud se u klienta projeví prvky osoby s PAS, odkazuje dané školské poradenské zařízení klienty, anebo jejich zákonné zástupce na výše uvedené speciálně pedagogické centrum.

II. Služby pro klienty s PAS ve zdravotnictví

Zdravotnické zařízení	Adresa zařízení	Předmět činnosti	Věk cílové skupiny	Kontakt
Dětské centrum Znojmo, p.o.	ul. Mládeže 10 669 02 Znojmo	Poskytování pediatrické, neurologické, léčebně rehabilitační, psychologické, výchovné a sociální péče ohroženým a postiženým dětem a jejich rodinám.	Lůžková péče: 0 – 15 let Ambulantní péče: 0 – 19 let	tel.: 515 225 151 e-mail: detske.centrum@znojmo.cz
Dětské centrum Kyjov, p.o.	Strážovská 965 697 33 Kyjov	Poskytování diagnostické, terapeutické, rehabilitační a poradenské péče v oblasti zdravotní, výchovné a sociální dětem zpravidla do věku tří let.	0 – 3 let	tel.: 518 601 390 (392) e-mail: petrasova.jana@dckyjov.cz
Jihomoravské dětské léčebny, p.o.	Dětská léčebna pohybových poruch Boskovice - Bedřicha Smetany 7, 680 01 Boskovice	Poskytování komplexní rehabilitační a léčebné péče dětem s poruchami pohybového aparátu	1 – 18 let	tel.: 511 123 200, 516 452 045 e-mail: rezervaceboskovice@detskelecebny.cz

LILA Domov pro postižené děti Otnice, p.o.	Dětská léčebna Křetín – Křetín 12, 679 62 Křetín	Poskytování péče v oblasti obezity, poruchy příjmu potravy, dechové potíže a poruchy pohybového ústrojí.	2 – 18 let	tel.: 516 470 000, 727 969 569, e-mail: <a href="mailto:kretin@detskelec
ebny.cz">kretin@detskelec ebny.cz
	Dětská léčebna se speleoterapií Ostrov u Macochy – Ostrov u Macochy 38 9, 679 14 Ostrov u Macochy	Poskytování léčby v oblasti dýchacích cest, astmatu a alergie.	4 – 18 let	tel.: 516 444 233 e-mail: <a href="mailto:suchankova@det
skelecebny.cz">suchankova@det skelecebny.cz
	Boženy Němcové 151 , 683 54 Otnice	Poskytování komplexní ústavní péče dětem ohroženým a postiženým, o které se rodina nedovejde, neumí nebo nechce postarat.	1 – 10 let	tel.: 544 240 032 (197) e-mail: lila@lila.cz

Dětské centrum Znojmo je zvláštní dětské zdravotnické zařízení zřízené Jihomoravským krajem jako regionální zdravotnické zařízení, které poskytuje komplexní péči dětem v krizové životní situaci, ústavní péči a postiženým dětem do 15-ti let formou lůžkové péče a formou stacionární a ambulantní péče dětem do věku 19-ti let. Do Dětského centra Znojmo jsou přijímány děti se sociálními problémy z narušeného rodinného prostředí, na žádost zákonného zástupce, obecního úřadu s rozšířenou působností, rozhodnutí soudu nebo dítěte samotného. Dále děti, které potřebují krátkodobou péči z důvodu hospitalizace pečujícího rodiče a při kritických situacích v rodině, anebo na doporučení praktického lékaře pro děti a dorost a na doporučení lékaře specialisty dětí se zdravotním handicapem, s tělesným, mentálním, nebo smyslovým postižením, s kombinovanými vadami a s nerovnoměrným psychomotorickým vývojem.

Dětské centrum Kyjov poskytuje zdravotní služby v souladu s oprávněním k poskytování zdravotních služeb dětem ve věku do 3 let, výjimečně starším, a to ohroženým a postiženým, o které se rodina nedovejde, neumí nebo nechce postarat. Poskytuje sociálně – právní ochranu dětí v rozsahu stanoveném v rozhodnutí příslušného orgánu. Zdravotnické zařízení poskytuje zejména ambulantní a lůžkové formy zdravotní péče (preventivní, diagnostické, léčebné, léčebně rehabilitační a ošetrovatelské). Dále poskytuje psychologicko-výchovnou péči a spolupracuje při organizaci náhradní rodinné péče.

Jihomoravské dětské léčebny jsou tři dětské odborné léčebné ústavy (Dětská léčebna Křetín, Dětská léčebna pohybových poruch Boskovice a Dětská léčebna se speleoterapií Ostrov u Macochy). Každá z léčeben je zaměřena na určité diagnózy a má své specifické léčebné plány. Léčebny mají kapacitu kolem 40 lůžek. Dětská léčebna Křetín je určena pro děti od 2 do 18 let a zaměřuje se zejména na poskytování zdravotní péče v oblasti obezity, poruch příjmu potravy, recidivujících a chronických onemocnění dýchacích cest a poruch pohybového ústrojí. Dětská léčebna pohybových poruch Boskovice poskytuje komplexní rehabilitační péči dětem od 1 do 18 let, jedná se zejména o hybné poruchy centrálního a periferního nervového systému,

neurologická onemocnění s projevy na pohybovém ústrojí, ortopedické vady pohybového aparátu a stavu po úrazech a ortopedických operacích. Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy poskytuje léčebnou péči pro děti od 4 do 18 let, které trpí nemocemi dýchací soustavy, alergie a ekzémy, přičemž využívá Speleoterapie a Bemer frekvenční terapie.

LILA Domov pro postižené děti Otnice je nestátní zdravotnické zařízení, které poskytuje komplexní ústavní péči pro ohrožené nebo postižené děti ve věku od 1 do 10 let, o které se rodina neumí, nedovede nebo nechce postarat. Jedná se o poskytování zdravotní péče (diagnostická, terapeutická, rehabilitační, preventivní, ošetrovatelská, poradenská), péče psychologicko výchovná a sociální péče. Dále spolupracuje při organizaci náhradní rodinné péče. Celková kapacita je 30 lůžek.

III. Sociální, pobytové služby pro klienty s PAS na území JmK

Na území JmK jsou pro klienty s PAS, tělesným nebo mentálním postižením nabízeny nejrůznější pobytové a sociální služby, mezi které patří zejména chráněná bydlení, týdenní a denní stacionáře, sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace, osobní asistence, odlehčovací služby a raná péče.

Chráněná bydlení poskytují pobytové službu osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu tělesného či mentálního postižení, nebo dlouhodobého onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Tato bydlení mají formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení a představuje alternativu k pobytu v ústavním zařízení.

Týdenní stacionáře jsou sociální pobytovou službou, jejichž náplní je poskytování soustavné péče osobám se sníženou soběstačností, které vyžadují pravidelnou pomoc jiné osoby. Provozují základní činnosti jako je poskytnutí ubytování, stravy, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti. Dále poskytují pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Týdenní stacionáře pečují o osoby během pracovního týdne, o které pečuje o víkendech a svátcích jejich rodina.

Denní stacionáře jsou ambulantní sociální službou, která je poskytována osobám, kteří se z důvodu věku, zdravotního postižení či dlouhodobého duševního onemocnění neobejdou bez neustálé pomoci jiné fyzické osoby. Tyto osoby obvykle bydlí doma s rodinou, v chráněných či podporovaných bytech a do služby docházejí jen na určitou část dne, aby jejich pečovatelé mohli nadále chodit do práce či se věnovat i jiným aktivitám. Denní stacionáře provozují stejné základní činnosti jako výše uvedené týdenní stacionáře.

Sociálně terapeutické dílny představují ambulantní sociální službu, která je poskytována osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou kvůli svému zdravotnímu postižení umístitelné na trhu práce. Posláním sociálně terapeutické dílny je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím sociálně pracovní terapie a preventivně působit proti sociálnímu vyloučení. Klient za výkon činnosti v sociálně terapeutických dílnách nemá nárok na mzdu.

Sociální rehabilitace je služba poskytována osobám se zdravotním postižením, kteří se chtějí naučit nové dovednosti a získat informace pro svou nezávislost a samostatnost. Slouží k rozvoji jejich specifických schopností a dovedností, posilování návyků a nácvikem výkonu běžných,

pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem. Sociální rehabilitace se poskytuje formu terénních a ambulantních služeb, nebo formu pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb.

Osobní asistence je sociální služba, která pomáhá osobám, které z důvodu zdravotního postižení, věku nebo nemoci potřebují pomoc v běžných činnostech života. Osobní asistent pomáhá klientovi v oblastech, ve kterých potřebuje pomoc druhé osoby, zejména se jedná o oblasti hygieny, sebeobsluhy, chod domácnosti a kontakt se sociálním prostředím. Dále také napomáhá při prosazování zájmů a práv daného člověka.

Odlehčovací služby jsou sociální služby, které poskytují pomoc lidem dlouhodobě pečujícím o postiženého. Cílem služby je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek. Odlehčovací služby mohou být poskytovány formou terénní, ambulantní a pobytové služby.

Raná péče je soustava služeb a programů poskytovaných ohroženým dětem a dětem se zdravotním postižením a jejich rodinám. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Mezi činnosti patří speciálně-pedagogická diagnostika, poskytování poradenství rodině postiženého dítěte, poradenství při jeho výchově a výběru vhodného výchovně-vzdělávacího zařízení.

Pobytové služby, které jsou nabízeny pro osoby s PAS

Poskytovatel	Druh služby	Název služby	Věk cílové skupiny dle registru	Adresa	Kontakt
Diakonie ČCE - středisko BETLÉM	chráněné bydlení	Domov Arkénie pro dospělé osoby s těžkým mentálním postižením	od 19 let	Brumovice 396 691 11 Brumovice	tel.: 519 324 653 e-mail: arkenie@betlem.org
Diakonie ČCE - středisko BETLÉM	chráněné bydlení	Chráněné bydlení Mirandie	od 19 let	Brumovice 438 691 11 Brumovice	tel.: 515 531 881 e-mail: mirandie@betlem.org
Diecézní charita Brno	chráněné bydlení	Chráněné bydlení sv. Michaela	od 17 let	Gorkého 34 602 00 Brno	tel.: 549 212 692 e-mail: bydleni@brno.charita.cz
Diakonie ČCE - středisko BETLÉM	týdenní stacionáře	Týdenní stacionář Narnie pro děti a mladé lidi s mentálním a kombinovaným postižením	od 1 - 26 let	Morkůvky 129 691 72 Morkůvky	tel.: 519 423 195 e-mail: narnie@betlem.org
Ruka pro život o.p.s.	domovy pro osoby se zdravotním postižením	Domov Brno Božetěchova	od 18 let	Božetěchova 11/15 612 00 Brno	tel.: 735 751 433 e-mail: domovbozetechova@rukaprozivot.cz

Ambulantní služby, které jsou nabízené pro osoby s PAS

Poskytovatel	Druh služby	Název služby	Věk cílové skupiny dle Registru	Adresa	Kontakt
AGAPO, o.p.s.	sociální rehabilitace	Sociální rehabilitace	16 - 64 let	Zelný trh 1 602 00 Brno	tel.: 541 210 549 545 213 204 e-mail: info@agapo.cz
Centrum pro rodinu a sociální péči Hodonín, z.s.	sociální rehabilitace	Sociální rehabilitace	16 - 35 let	Štefánikova 288/15 695 01 Hodonín	tel.: 774 650 133 e-mail: info@cprhodonin.cz
Paspoint, z.ú.	sociální rehabilitace	sociální rehabilitace	11 - 64 let	Anenská 10/10 602 00 Brno	tel.: 775 199 800 e-mail: kancelar@paspoint.cz
BILICULUM, z. ú.	denní stacionáře	Denní stacionář Mikulov	3 - 35 let	Růžová 561/1 691 02 Mikulov	tel.: 778 489 811 e-mail: info@biliculum.cz
Centrum pro rodinu a sociální péči Hodonín, z.s.	denní stacionáře	Vlaštovka - dětský rehabilitační stacionář	4 - 26 let	Anenská 4003 695 01 Hodonín	tel.: 774 650 135 e-mail: rhb.stacionar@seznam.cz
Diakonie ČCE - středisko BETLÉM	denní stacionáře	Denní stacionář Narnie pro děti a mladé lidi s mentálním a kombinovaným postižením	4- 26 let	Morkůvky 129 691 72 Morkůvky	tel.: 519 423 195 e-mail: narnie@betlem.org
Diecézní charita Brno	denní stacionáře	Effeta denní stacionář	19 - 64 let	Strnadova 14 628 00 Brno	tel.: 544 423 040 544 423 044 e-mail: effeta@brno.charita.cz
Ruka pro život o.p.s.	denní stacionáře	Denní stacionář Božetěchova	16 - 80 let	Božetěchova 11/15 612 00 Brno	tel.: 549 216 555 733 514 841 e-mail: bozetechova@rukaprozivot.cz

Diecézní charita Brno	denní stacionáře	Denní stacionář sv. Damiána	7 - 64 let	Mašovická 10 669 02 Znojmo	tel.: 515 220 204 604 294 184 e-mail: damian@znojmo.cz
Diakonie ČCE - středisko BETLÉM	sociálně terapeutické dílny	Sociálně terapeutické dílny Brumovice	16 - 64	Brumovice 242 691 11 Brumovice	tel.: 739 221 391 e-mail: dilny@betlem.org
Sdružení FILIA z. s.	sociálně terapeutické dílny	Kamenka	16 - 64	Kamenná čtvrť 35 639 00 Brno	tel.: 530 500 410 e-mail: sdruzenifilia.ok.cz

Terénní služby, které jsou nabízené pro osoby s PAS

poskytovatel	druh služby	název služby	Věk cílové skupiny dle Registru	Adresa	Kontakt
Centrum pro rodinu a sociální péči Hodonín, z.s.	osobní asistence	osobní asistence	1 - 35 let	Štefánikova 288/15 69501 Hodonín	tel.: 774 650 344 e-mail: obrova@cprhodonin.cz
Domov pro mne, z. s.	osobní asistence	Osobní asistence	od 3 let	Kounicova 42 602 00 Brno	tel.: 541 245 664 e-mail: domov@domovpromne.cz
Paspoint, z.ú.	osobní asistence	Osobní asistence pro lidi s PAS	1 - 64 let	Anenská 10/10 602 00 Brno	tel.: 775 199 800 e-mail: kancelar@paspoint.cz
Slezská diakonie	osobní asistence	Osobní asistence	1 - 26 let	Na Nivách 7 737 01 Český Těšín	tel.: 558 764 333 e-mail: ustredi@slezskadiakonie.cz
Diecézní charita Brno	osobní asistence	Asistenční služba sv. Rafaela, Brno	16 - 80	Žižkova 3 602 00 Brno	tel.: 731 646 869 e-mail: rafael@brno.charita.cz

Slezská diakonie	odlehčovací služby	ELIADA Brno, odlehčovací služby	1 - 26 let	Kamenná 11 639 00 Brno	tel.: 734 437 319 e-mail: vedouci.eliada@slezkadiakonie.cz
DOTYK II, o.p.s.	raná péče	DOTYK II - raná péče	do 7 let	Vídeňská 11/127 619 00 Brno	tel.: 773 098 779 e-mail: rana.pece@dotyk2.cz
Paspoint, z.ú.	raná péče	Raná péče pro rodiny dětí s PAS	do 7 let	Anenská 10/10 602 00 Brno	tel.: 777 798 701 e-mail: rp@paspoint.cz